

Г. С. Шарова

Закарпатське вертолітне виробниче об'єднання

ЗАКАРПАТСЬКЕ ВЕРТОЛІТНЕ ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ – державне підприємство авіаційно-космічної галузі промисловості. Підпорядк. Мін-ву пром. політики України. Розташ. у смт Дубове Тячів. р-ну Закарп. обл. Засн. 1970 як філія Моск. маш.-буд. заводу «Опыт» з метою виробництва вузлів та агрегатів авіац. техніки. Того ж року виготовлено перший виріб – аеросани-амфібію А-3 конструкції А. Туполєва – та розпочато їхній серій. випуск (для прикордонників, зв'язківців, геологів), а згодом і спец. модифікацію для служби пошуку та рятування космонавтів (аеросани А-3ПС). 1971 філію перейменовано у Закарп. маш.-буд. завод; від 1989 – сучасна назва. 1978 для забезпечення підприємства кваліфіков. фахівцями у с-щі створ. серед. спец. навч. заклад Закарп. маш.-буд. технікум на 480 місць. Розпочато співробітництво із Куйбишев. авіац. заводом (нині м. Самара, РФ), якому постачали обтічники шасі та крісла пілотів на літак Ту-154, та Харків. авіац. вироб. підприємством, для якого виготовляли хвост. відсік Ф-5, обтічник шасі та крісла пілотів на літак Ту-134А. Крім того, завод виготовляв крісла пілотів та екіпажу для літаків Ту-204, Іл-76, Ан-74, Іл-114 (для Узбекистану), Ан-124 «Руслан». Згодом підприємство виконувало також держ. замовлення на виготовлення виробів військ. призначення. 1984 розпочато освоєння виробництва спорт. 4-місного вертольота Мі-34 (завершено на поч. 1990-х рр.). Крім осн. продукції, на заводі розроблено і впроваджено у виробництво бл. 30-ти найменувань товарів нар. споживання: коляска «Мальвіна», спорт. рюкзаки, дит. санки, крісла-гойдалки, набір меблів «Едельвейс» тощо. Після розпаду СРСР, у зв'язку з відсутністю держ. замовлень, темпи виробництва різко знизилися, а кількість працівників протягом 1991–2007 скоротилася від бл. 4 тис. до 150 осіб. Наприкінці 2008, після виведення підприємства зі стану банкрутства, розпочато новий етап його розвитку: розроблено та впроваджено у виробництво антени косміч. зв'язку, а також частково відновлено осн. напрями виробництва ВО – виготовлення окремих агрегатів та вузлів для 2-місного багатофункціонал. вертольота АК1-3 (розробник ТОВ «Аерокоптер», Полтава) та налагодження його серій. виробництва на підприємстві; прив'язних систем для крісел членів екіпажу літаків Ан-32 для ВПС Індії тощо. З. в. в. о. плідно співпрацює із держ. підприємствами «Антонов» та «З-д 410 цивіл. авіації» (обидва – Київ), ВАТ «Мотор Січ»

(Запоріжжя), ТОВами «Укр. авіац. наук.-тех. компанія» (м. Підволочиськ Терноп. обл.) та «УкрАНТЕХ» (Київ). За кошти підприємства збудовано чимало житл. будинків, а також ін. об'єктів соц. сфери: поліклініка; середня школа; неповна середня школа із спорт. залом; маш.-буд. технікум із спорт. залом, їдальнею, вироб. майстернями та гуртожитком; пошт. відділ.; торг. комплекси; стадіон «Карпати». Надає фінанс. допомогу селищ. футбол. команді, школам, ветеранам 2-ї світової війни. Кількість працівників (2010) – бл. 150 осіб. Перший дир. – Д. Подольський (до 1995), від 2008 ген. дир. – А. Козубенко.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Закарпатське вертолітне виробниче об'єднання / Г. С. Шарова// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14614>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).